

Uvodna pojasnila

Kazalo

0. Uvod	11
<i>Preglednica 0: Povezave med uvodnimi pojasnili 2008 in uvodnimi pojasnili 2011</i> . . .	11
1. Spremembe ureditve po uveljavitvi ZFPPIPP	15
1.1. Noveli ZFPPIPP-A in ZFPPIPP-B	15
1.2. Novela ZFPPIPP-C	16
1.2.1. Strokovna izhodišča pri pripravi novele ZFPPIPP-C	16
1.2.2. Osrednji cilji in vsebina pogloblitnih sprememb na podlagi novele ZFPPIPP-C	17
1.2.3. Ustreznost ureditve v ZFPPIPP glede reševanja zdravih jeder	19
1.2.4. Ustreznost ureditve v ZFPPIPP glede odgovornosti aktivnih družbenikov za obveznosti izbrisane pravne osebe	21
1.3. Novela ZFPPIPP-D in novela ZGD-1E	23
1.3.1. Škodljivost populističnih zmot	23
1.3.2. Uresničitev podjetniškega tveganja neuspeha sama po sebi protipravno dejstvo – kritika novele ZGD-1E	25
1.3.3. Vsebine ukrepov finančnega prestrukturiranja ni mogoče predpisovati arbitrarno – kritika novele ZFPPIPP-D	26
1.3.4. Z nastankom insolventnosti upniki ne pridobijo pristojnosti vodenja poslov družbe in sprejemanja korporacijskih odločitev	27
1.4. ZPUOOD	28
2. Spremembe splošnih določb	29
2.1. Dodatna domneva insolventnosti (novi, četrti odstavek 14. člena)	29
2.2. Spremembe pravil o zbiranju in dostopnosti osebnih podatkov o insolventnem dolžniku	29
2.2.1. Varovanje osebnih podatkov in zagotavljanja sorazmernosti zakonskega posega v pravico do varovanja osebnih podatkov (sprememba 17. in 122. člena)	29
2.2.2. Vodenje in posredovanje podatkov v postopkih zaradi insolventnosti (novi, 122.a člen)	31
2.3. Kvalificirana finančna pogodba in dogovor o izravnavi (novi, 24.a člen)	31
3. Spremembe skupnih pravil o postopkih zaradi insolventnosti	33
3.1. Pristojnost in sestava sodišča (sprememba 51., 52., 53. in 125. člena)	33
3.2. Prijava in preizkus terjatev (sprememba 59., 60., 61., 65., 68. in 69. člena) . . .	33
<i>Shema 3.2-1: Preizkus terjatev v postopku prisilne poravnave</i>	35
<i>Preglednica 3.2-1: Procesna dejanja pri preizkusu terjatev – prisilna poravnava</i> . . .	36
<i>Shema 3.2-2: Preizkus terjatev ter ločitvenih in izločitvenih pravic v stečajnem postopku</i>	38
<i>Preglednica 3.2-2: Procesna dejanja pri preizkusu terjatev – stečajni postopki</i>	39
3.3. Spremembe ureditve glede upraviteljev	41
3.3.1. Dopolnjena pravila o nagradi upravitelja in nadomestilih, ki jih vključuje nagrada upravitelja (sprememba 103. in 354. člena)	41

3.3.2. Zbornica upraviteljev, disciplinska odgovornost upraviteljev in nadzor nad upravitelji (novi, pododdelek 3.6.4.)	41
3.3.3. Spremenjena pravila o izbiri sodišča in imenovanju upraviteljev (sprememba 111. in 116. člena)	42
3.4. Elektronsko vlaganje pisanj in elektronsko vročanje (sprememba 98. člena in novi, 123.a člen)	43
3.5. Vpliv postopka zaradi insolventnosti na izvršilne postopke in postopke zavarovanja (sprememba 132., 280. in 281. člena)	43
3.5.1. Razveljavitev pravil o prenehanju ločitvenih pravic, pridobljenih v izvršilnem postopku v zadnjih dveh mesecih pred uvedbo postopka zaradi insolventnosti	43
3.5.2. Vpliv postopka prisilne poravnave na izvršilne postopke (sprememba 213. in posredno 216. člena)	45
<i>Shema 3.5.2: Vpliv postopka prisilne poravnave na izvršilne postopke</i>	47
3.5.3. Vpliv stečajnega postopka na izvršilne postopke	48
<i>Shema 3.5.3: Vpliv stečajnega postopka na izvršilne postopke</i>	51
3.5.4. Vpliv stečajnega postopka na postopke zavarovanja	52
4. Novosti ureditve postopka prisilne poravnave	54
4.1. Nerazumna omejitev pogojev prisilne poravnave (sprememba 143. člena)	54
4.2. Omejitev dolžnikovih poslov v postopku prisilne poravnave (spremenjeni 151. člen)	54
4.3. Posebna pravila za izravnavo kvalificiranih finančnih pogodb (novi, 164.a člen)	54
4.4. Spremenjena pravila o spremembi načrta finančnega prestrukturiranja (sprememba 180. in 181. člena)	55
4.5. Novi, 199.a člen ZFPPIPP kot najpomembnejša novost pri ureditvi postopka prisilne poravnave	55
4.6. Poslovnofinančni učinki spremembe osnovnega kapitala	56
4.6.1. Povečanje osnovnega kapitala kot ukrep finančnega prestrukturiranja	56
4.6.2. Razlog (<i>ratio</i>) hkratnega zmanjšanja osnovnega kapitala zaradi pokrivanja nepokrite izgube	57
4.7. Sprememba osnovnega kapitala družbe zaradi finančnega prestrukturiranja v postopku prisilne poravnave	59
4.7.1. Razmerje med ureditvijo v ZGD-1 in ureditvijo v ZFPPIPP	59
4.7.2. Namen (<i>ratio</i>) posebnih pravil ZFPPIPP – načelo enakega obravnavanja upnikov	60
4.7.3. Uresničitev pravice vpisati in vplačati delnice pri povečanju osnovnega kapitala s stvarnim vložkom ni plačilo terjatve, ki je predmet stvarnega vložka	61
4.7.4. Pravne možnosti upnika pri alternativni ponudbi	62
4.7.5. Pravno dovoljene kombinacije pri alternativni ponudbi	62
4.8. Sprememba osnovnega kapitala na podlagi sklepa upniškega odbora po 199.a členu ZFPPIPP	63

5. Novosti ureditve stečajnega postopka	67
5.1. Dodatni nadzor nad dolžnikom v zvezi z odložitvijo odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka (sprememba 236. in 237. člena ter novi, 237.a člen)	67
5.2. Pravne posledice začetka stečajnega postopka za terjatve upnikov (sprememba 263. člena in novi, 264.a člen)	68
5.3. Spremenjena pravila o vzajemno neizpolnjenih dvostranskih pogodbah (sprememba 265. in 267. člena)	68
5.4. Spremenjena pravila o prijavi, preizkusu in plačilu terjatev ter ločitvenih in izločitvenih pravic (sprememba 298., 304., 308., 370. in 371. člena ter črtanje 307. člena)	69
<i>Shema 5.4-1: Prijava in preizkus nezavarovane terjatve</i>	70
<i>Shema 5.4-2: Uveljavljanje prerekane nezavarovane terjatve (300. in 301. člen)</i>	71
<i>Shema 5.4-3: Uveljavljanje prerekane nezavarovane terjatve (302. člen)</i>	72
<i>Shema 5.4-4: Prijava in preizkus zavarovane terjatve in ločitvene pravice</i>	73
<i>Shema 5.4-5: Uveljavljanje prerekane ločitvene pravice oziroma zavarovane terjatve (305. ali 306. člen)</i>	74
<i>Shema 5.4-6: Uveljavljanje prerekane ločitvene pravice oziroma zavarovane terjatve (308. člen)</i>	75
<i>Shema 5.4-7: Prijava in preizkus izločitvene pravice</i>	76
<i>Shema 5.4-8: Uveljavljanje prerekane izločitvene pravice (310. ali 311. člen)</i>	77
<i>Shema 5.4-9: Uveljavljanje prerekane izločitvene pravice (312. člen)</i>	78
5.5. Spremenjena pravila o prodaji premoženja stečajnega dolžnika (323., 341. in 346. člen)	79
<i>Shema 5.5-1: Prvi sklep o prodaji (splošna pravila)</i>	80
<i>Shema 5.5-2: Prvi sklep o prodaji (premoženje iz 346. člena ali prvega odstavka 395. člena)</i>	81
<i>Shema 5.5-3: Postopek javne dražbe</i>	82
<i>Shema 5.5-4: Postopek zavezujočega zbiranja ponudb</i>	83
<i>Shema 5.5-5: Soglasje k sklenitvi prodajne pogodbe na podlagi javne dražbe / zbiranja ponudb</i>	84
<i>Shema 5.5-6: Dodatni sklep o prodaji – možnosti odločitve sodišča o prodaji</i>	85
<i>Shema 5.5-7: Dodatni sklep o prodaji – javna dražba / zbiranje ponudb (cena je enaka ali višja od polovice ocenjene vrednosti)</i>	86
<i>Shema 5.5-8: Dodatni sklep o prodaji – javna dražba / zbiranje ponudb (cena je nižja od polovice ocenjene vrednosti)</i>	87
<i>Shema 5.5-9: Dodatni sklep o prodaji – neposredna pogajanja</i>	88
<i>Shema 5.5-10: Prodaja na podlagi neposrednih pogajanj (cena je enaka ali višja od polovice ocenjene vrednosti)</i>	89
<i>Shema 5.5-11: Prodaja na podlagi neposrednih pogajanj (cena je nižja od polovice ocenjene vrednosti)</i>	90
<i>Shema 5.5-12: Izpolnitev prodajne pogodbe (342. in 343. člen)</i>	91
5.6. Končna razdelitev – sprememba pravil o premoženju, ki ga ni mogoče unovčiti (sprememba 374. in 378. člena)	92
6. Novosti ureditve postopka osebnega stečaja	93
6.1. Možnost vložitve predloga za začetek postopka osebnega stečaja na zapisnik (novi, 383.a člen)	93
6.2. Odločanje o začetku postopka osebnega stečaja (sprememba 383. člena)	94

6.3. Terjatve, ki v postopku osebnega stečaja, niso prijavljene v trimesečnem roku (sprememba 392. člena)	95
6.4. Nova pravila o poslovanju podjetnika ali zasebnika v postopku osebnega stečaja (novi členi 389.a do 389.d)	95
6.4.1. Namen novih pravil	95
6.4.2. Pogoji za poslovanje stečajnega dolžnika kot podjetnika ali zasebnika	96
6.4.3. Posebna pravila pri poslovanju stečajnega dolžnika kot podjetnika ali zasebnika	97
6.4.4. Ustavitev poslovanja stečajnega dolžnika kot podjetnika ali zasebnika	98
6.5. Končanje postopka osebnega stečaja (396. člen)	99
6.6. Učinkovitejši nadzor nad insolventnim dolžnikom v postopku odpusta obveznosti (spremenjeni 383., 384., 398., 399., 400. in 401. člen)	100
7. Aktualni problemi v zvezi s stečajni gradbenih podjetij	101
7.1. Splošno	101
7.2. Položaj kupca nepremičnine v stečajnem postopku prodajalca	101
7.2.1. Izhodišča za presojo položaja	101
7.2.2. Vrste mogočih položajev	103
7.2.3. Kupec je plačal kupnino, prodajalec ni niti izročil posesti niti izstavil zemljiškoknjižnega dovolila	103
7.2.4. Kupec je plačal kupnino, prodajalec je izročil posest in ni izstavil zemljiškoknjižnega dovolila	103
7.2.5. Kupec je plačal kupnino, prodajalec je izročil posest in izstavil zemljiškoknjižno dovolilo	104
7.2.6. Kupec je pred začetkom stečaja plačal samo aro, prodajalec svoje izpolnitve še ni opravil	105
7.3. Učinki stečajnega postopka nad glavnim izvajalcem na neposredni zahtevek podizvajalca do naročnika po 631. členu OZ	106
7.3.1. Pravna razmerja, za katera se uporablja 631. člen OZ	106
7.3.2. Neposredni zahtevek podizvajalca za plačilo del v razmerju do naročnika po 631. členu OZ	107
7.3.3. Pomen načela enakega obravnavanja upnikov	109
7.3.4. Stečajni postopek nad glavnim izvajalcem nima posledic za neposredni zahtevek podizvajalca do naročnika iz 631. člena OZ	110
7.4. Učinki stečajnega postopka nad glavnim izvajalcem na obvezne asignacije v korist podizvajalcev v zvezi z javnimi naročili	111
7.4.1. Obvezna asignacija po 71. členu ZJN-2	111
7.4.2. Učinki začetka stečajnega postopka nad glavnim izvajalcem na asignacijo	113
8. Spremembe ureditve postopka izbrisa iz sodnega registra brez likvidacije	115
8.1. Pravna oseba ne posluje na poslovnem naslovu, vpisanem v sodnem registru, kot samostojen izbrisni razlog (sprememba 427., 428 in 435. člena)	115
8.2. Pravne posledice izbrisa (sprememba 442. člena)	115

O. Uvod

Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP)¹ se za postopke zaradi insolventnosti uporablja od 1. oktobra 2008. Od objave knjige Nina Plavšak, Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju, razširjena uvodna pojasnila, GV Založba, Ljubljana 2008 (v nadaljevanju: *uvodna pojasnila 2008*), je bil ZFPPIPP večkrat spremenjen. V teh uvodnih pojasnilih so razložene najpomembnejše spremembe ZFPPIPP na podlagi novel od ZFPPIPP-A do ZFPPIPP-D in ZPUOOD. Zaradi večje uporabnosti so dodani shematski prikazi pravil o uveljavljanju terjatev ter ločitvenih in izločitvenih pravic v stečajnem postopku in pravil o prodaji premoženja stečajnega dolžnika. Ker so v zadnjem času aktualni stečaji gradbenih podjetij, sem v uvodna pojasnila vključila tudi 7. razdelek, v katerem so razloženi mogoči položaji kupca nepremičnine v stečajnem postopku prodajalca in učinki začetka stečajnega postopka nad glavnim izvajalcem na neposredne zahtevke podizvajalcev do naročnikov.

Kljub novelam ZFPPIPP so uvodna pojasnila 2008 še vedno aktualna. Zato so ta uvodna pojasnila (v nadaljevanju: *uvodna pojasnila 2011*), zasnovana tako, da dopolnjujejo uvodna pojasnila 2008. V preglednici je prikazano, kateri razdelki uvodnih pojasnil 2008 (levi stolpec) se dopolnjujejo s posameznimi razdelki uvodnih pojasnil 2011 (desni stolpec).

Preglednica 0: Povezave med uvodnimi pojasnili 2008 in uvodnimi pojasnili 2011

Uvodna pojasnila 2008	Uvodna pojasnila 2011
1. Splošne določbe	
1.1. Vsebina ureditve v ZFPPIPP (1., 5. in 6. člen)	■
1.2. Pomen opredelitve pojmov (3. člen)	■
1.3. Splošni pojmi (7., 18. in 25. člen)	■
1.4. Pojmi, povezani s korporacijskimi instituti (8. in 9. člen)	■
1.5. Pojmi, povezani s finančnim poslovanjem in insolventnostjo (10. do 16. člen)	2.1. Dodatna domneva insolventnosti (novi, četrti odstavek 14. člena)
1.6. Pojmi, povezani z instituti obligacijskega in stvarnega prava	2.3. Kvalificirana finančna pogodba in dogovor o izravnavi (novi, 24.a člen)
2. Finančno poslovanje družb in drugih pravnih oseb	■
3. Skupna pravila o postopkih zaradi insolventnosti	

¹ Uradni list RS, št. 126/07, 40/90, 59/09, 52/10, 106/10 – ORZFPPIPP21, 26/11, 47/11 – ORZFPPIPP21-1 in 87/11 – ZPUOOD.

Uvodna pojasnila 2008	Uvodna pojasnila 2011
3.1. Temeljna pravila o postopkih zaradi insolventnosti (45. do 50. člen)	■
3.2. Pristojnost in sestava sodišča (51. do 53. člen)	3.1. Pristojnost in sestava sodišča (sprememba 51., 52., 53. in 125. člena)
3.3. Stranke postopka zaradi insolventnosti (54. do 56. člen)	■
3.4. Upnik kot stranka glavnega postopka ter prijava in preizkus terjatev (57. do 75. člen)	3.2. Prijava in preizkus terjatev (sprememba 59., 60., 61., 65., 68. in 69. člena)
3.5. Upniški odbor (76. do 96. člen)	■
3.6. Upravitelj (97. do 120. člen)	3.3. Spremembe glede ureditve upraviteljev
3.7. Druga pravila postopka (121. do 129. člen)	2.2. Spremembe pravil o zbiranju in dostopnosti osebnih podatkov o insolventnem dolžniku
	3.4. Elektronsko vlaganje pisanj in elektronsko vročanje (novi, 123.a člen)
3.8. Vpliv postopka zaradi insolventnosti na izvršilne postopke in postopke zavarovanja (130. do 132. člen)	3.5. Vpliv postopka zaradi insolventnosti na izvršilne postopke in postopke zavarovanja (sprememba 132., 280. in 281. člena)
3.9. Vpis pravnih dejstev v zvezi s postopkom zaradi insolventnosti v registre (133. in 134. člen)	■
4. Postopek prisilne poravnave	
4.1. Splošne značilnosti postopka prisilne poravnave (136. do 138. člen)	■
4.2. Predhodni postopek prisilne poravnave (135. in 139. do 156. člen)	4.1. Nerazumna omejitev pogojev prisilne poravnave (sprememba 143. člena)
4.3. Pravne posledice začetka postopka prisilne poravnave (157. do 167. člen)	4.2. Omejitev dolžnikovih poslov v postopku prisilne poravnave (spremenjeni 151. člen)
	4.3. Posebna pravila za izravnavo kvalificiranih finančnih pogodb (novi, 164.a člen)
4.4. Glavni postopek prisilne poravnave (168. do 211. člen)	4.4. Spremenjena pravila o spremembi načrta finančnega prestrukturiranja (sprememba 180. in 181. člena)
	4.5. Novi, 199.a člen kot najpomembnejša novost pri ureditvi postopka prisilne poravnave
	4.6. Poslovnofinančni učinki spremembe osnovnega kapitala
	4.7. Sprememba osnovnega kapitala družbe zaradi izvedbe finančnega prestrukturiranja v postopku prisilne poravnave
4.5. Pravni učinki potrjene prisilne poravnave (212. do 218. člen)	4.8. Sprememba osnovnega kapitala na podlagi sklepa upniškega odbora po 199.a členu ZFPPIPP
	3.5. Vpliv postopka zaradi insolventnosti na izvršilne postopke in postopke zavarovanja (sprememba 132., 280. in 281. člena)
4.6. Razveljavitev potrjene prisilne poravnave (219. do 221. člen)	■
5. Stečajni postopki	
5.1. Sistematika ureditve v 5. poglavju ZFPPIPP (222. člen)	■
5.2. Namen stečajnega postopka; stečajna in razdelitvena masa (223. do 226. člen)	■
5.3. Temeljna načela stečajnega postopka (227. in 228. člen)	■

Uvodna pojasnila 2008	Uvodna pojasnila 2011
5.4. Predhodni stečajni postopek (230. do 243. člen)	5.1. Dodaten nadzor nad dolžnikom v zvezi z odložitvijo odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka (sprememba 236. in 237. člena ter novi. 237.a člen)
5.5. Pravne posledice začetka stečajnega postopka (244. do 289. člen)	5.2. Pravne posledice začetka stečajnega postopka za terjatve upnikov (sprememba 263. člena in novi. 264.a člen)
	5.3. Spremenjena pravila o vzajemno neizpolnjenih dvostranskih pogodbah (sprememba 265. in 267. člena)
5.6. Izpodbijanje pravnih dejanj stečajnega dolžnika (270. do 278. člen)	■
5.7. Pravne posledice začetka stečajnega postopka za zemljiškoknjžne postopke (93. do 95. člen ZZK-1)	■
5.8. Prevzem poslov, poslovne knjige in računovodski izkazi stečajnega dolžnika ter poročila upravitelja (290. do 295. člen)	■
5.9. Posebna pravila o prijavi terjatev ter ločitvenih in izločitvenih pravic (296. do 299. člen)	■
5.10. Posebna pravila o preizkusu in sodni uveljavitvi terjatev ter ločitvenih in izločitvenih pravic (300. do 314. člen)	5.4. Spremenjena pravila prijavi, preizkusu in plačilu terjatev ter ločitvenih in izločitvenih pravic (sprememba 298., 304., 308., 370. in 371. člena ter črtanje 307. člena)
5.11. Poslovanje v stečajnem postopku (315. in 316. člen)	■
5.12. Nadaljevanje poslovanja stečajnega dolžnika (317. do 319. člen)	■
5.13. Splošna pravila o upravljanju in unovčenju stečajne mase (320. do 324. člen)	■
5.14. Prodaja premoženja stečajnega dolžnika (325. do 347. člen)	5.5. Spremenjena pravila o prodaji premoženja stečajnega dolžnika (sprememba 321., 341. in 346. člena)
5.15. Posebna pravila o uveljavljanju zahtevkov do osebno odgovornih družbenikov stečajnega dolžnika (348. do 352. člen)	■
5.16. Plačila v breme stečajne mase (353. do 374. člen)	5.6. Končna razdelitev – sprememba pravil o premoženju, ki ga ni mogoče unovčiti (sprememba 374. in 378. člena)
5.17. Končanje stečajnega postopka (375. do 380. člen)	■
6. Postopek osebnega stečaja	
6.1. Značilnosti in sistematika ureditve postopka osebnega stečaja (381. do 383. člen)	■
6.2. Posebna pravila postopka osebnega stečaja (384. do 396. člen)	6.1. Možnost vložitve predloga za začetek postopka osebnega stečaja na zapisnik (novi. 383.a člen)
	6.2. Odločanje o začetku postopka osebnega stečaja
	6.3. Preizkus prepozno prijavljenih terjatev (sprememba 392. člena)
	6.4. Nova pravila o poslovanju podjetnika ali zasebnika v postopku osebnega stečaja (novi členi 389.a do 389.d)
	6.5. Končanje postopka osebnega stečaja (396. člen)

Uvodna pojasnila 2008	Uvodna pojasnila 2011
6.3. Odpust obveznosti stečajnega dolžnika (397. do 412. člen)	6.6. Učinkovitejši nadzor nad insolventnim dolžnikom v postopku odpusta obveznosti (spremenjeni 383., 384., 398., 399., 400. in 401. člen)
7. Stečaj zapuščine	■
8. Postopek prisilne likvidacije	■
9. Izbris iz sodnega registra brez likvidacije	
9.1. Splošne določbe (424. do 426. člen)	■
9.2. Izbrisni razlog (427. in 428. člen)	8.1. Pravna oseba ne posluje na poslovnem naslovu, vpisanem v sodnem registru, kot samostojen izbrisni razlog (sprememba 427., 428 in 435. člena)
9.3. Postopek izbrisa (429. do 440. člen)	
9.4. Pravne posledice izbrisa (441. do 444. člen)	8.2. Pravne posledice izbrisa (sprememba 442. člena in novi. 444.a člen)
10. Postopki zaradi insolventnosti z mednarodnim elementom (445. do 488. člen)	■

1. Spremembe ureditve po uveljavitvi ZFPPIPP

1.1. Noveli ZFPPIPP-A in ZFPPIPP-B

V letu 2009 je bila ureditev v ZFPPIPP spremenjena v manjšem obsegu.

Z zakonom o spremembah in dopolnitvah zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (**novela ZFPPIPP-A**)² so bila:

- spremenjena oziroma dopolnjena pravila, določena v 17., 110. in 122. členu ZFPPIPP, ter dodan 122.a člen ZFPPIPP zaradi celovite uskladitve s stališči, izraženimi v odločbah Ustavnega sodišča Republike Slovenije in opozorili Informacijske pooblaščenke glede varovanja osebnih podatkov in zagotavljanja sorazmernosti zakonskega posega v pravico do varovanja osebnih podatkov,³
- spremenjena oziroma dopolnjena pravila, določena v 125., 177., 239. in 405. členu ZFPPIPP, zaradi uskladitve z ureditvijo v Zakonu o spremembah in dopolnitvah zakona o pravnem postopku (Uradni list RS, št. 45/08 – ZPP-D),
- dodan 383.a člen ZFPPIPP zaradi ureditve možnosti vložitve predloga za začetek osebne stečaja na zapisnik pri sodišču,⁴
- spremenjena oziroma dopolnjena pravila, določena v 427., 428. in 435. členu ZFPPIPP, zaradi doslednejše ureditve izbrisnih razlogov,⁵ in
- spremenjena oziroma dopolnjena nekatera druga pravila ZFPPIPP zaradi jasnejše in redakcijsko doslednejše ureditve.

Namen zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (**novela ZFPPIPP-B**)⁶ je bil ustrezneje urediti položaje, ko insolventni dolžnik ni več sposoben plačevati niti minimalnih plač delavcem in s tem povezanih davkov in prispevkov, ki bremenijo izplačevalca. Novela je uveljavila te spremembe:

- v 14. členu ZFPPIPP je bil dodan četrti odstavek, s katerim je bila določena neizpodbojna domneva trajnejše nelikvidnosti, če dolžnik za več kot tri mesece zamuja s plačilom minimalnih plač in s tem povezanih davkov in prispevkov,⁷

² Uradni list RS, št. 40/09.

³ Ta pravila so obširneje razložena v razdelku 2.2.

⁴ Ta pravila so obširneje razložena v razdelku 6.1.

⁵ Ta pravila so obširneje razložena v razdelku 7.1.

⁶ Uradni list RS, št. 59/09.

⁷ Obširneje o tem glej razdelek 2.1.

- s spremembo drugega odstavka 236. člena in prvega odstavka 237. člena ZFPPIPP je bilo pravočasno plačevanje minimalnih plač in s tem povezanih davkov in prispevkov določeno kot dodatni pogoj za odložitev odločanja in
- v novem, 237.a členu so bila določena dodatna pravila o nadzoru nad poslovanjem dolžnika v obdobju odložitve odločanja o začetku stečajnega postopka, ki ga opravlja upravitelj.⁸

1.2. Novela ZFPPIPP-C

1.2.1. Strokovna izhodišča pri pripravi novele ZFPPIPP-C

Minister za pravosodje je v oktobru 2009 imenoval delovno skupino za pripravo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah ZFPPIPP (v nadaljnjem besedilu: delovna skupina), kot svoj strokovni (svetovalni) organ z nalogo, da preuči izvajanje novega ZFPPIPP v praksi in da oblikuje predloge sprememb in dopolnitev ureditve, potrebnih za odpravo morebitnih težav, ki nastajajo v praksi pri izvajanju zakona, in za zagotovitev učinkovitejšega vodenja postopkov zaradi insolventnosti. Ministrstvo za pravosodje je v začetku novembra 2009 pozvalo vsa sodišča, da ga obvestijo o izkušnjah pri vodenju postopkov zaradi insolventnosti in morebitnih težavah, na katere so naletela pri izvajanju ZFPPIPP, ter dajo morebitne pobude za dopolnitev ureditve v ZFPPIPP. Enak poziv je naslovilo na drugo strokovno in civilno javnost. Ministrstvo za pravosodje je prejelo obvestila o težavah oziroma pobude od naslednjih skupin:

- sodišč,
- Društva upraviteljev Slovenije in posameznih upraviteljev,
- Davčne uprave RS,
- Gospodarske zbornice Slovenije, Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije in Združenja bank Slovenije,
- bank in drugih finančnih organizacij ter
- civilnih združenj in drugih posameznikov.

Delovna skupina je preučila vse pobude in o njih oblikovala stališča. V zvezi s pobudami, ki so bile po presoji delovne skupine utemeljene, je hkrati z njihovo obravnavo oblikovala predloge sprememb in dopolnitev ZFPPIPP. Navedene pobude ter stališča in predlogi delovne skupine so bili strokovno izhodišče, na podlagi katerega je minister za pravosodje ocenil stanje izvajanja pravil ZFPPIPP v praksi in oblikoval predlog sprememb in dopolnitev, na podlagi katerega je bil sprejet Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (**novela ZFPPIPP-C**).⁹ Osrednji cilji in vsebina poglavitnih sprememb na podlagi novele ZFPPIPP-C so naštetih v razdelku 1.2.2.

Delovna skupina je obravnavala tudi pobude za spremembo ureditve v ZFPPIPP glede nekaterih drugih širših sistemskih vprašanj, in sicer glede problematike reševa-

⁸ Nova pravila v zvezi z odložitvijo odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečaja so obširneje razložena v razdelku 5.1.

⁹ Uradni list RS, št. 52/10.

nja zdravih jeder in glede problematike v zvezi z odgovornostjo aktivnih družbenikov izbrisanih pravnih oseb. Presodila je, da je ureditev v ZFPPIPP glede teh vprašanj ustrezna, zato njena sprememba ni potrebna. Razlogi, ki so bili podlaga te presoje, so opisani v razdelku 1.2.3. in 1.2.4.

1.2.2. Osrednji cilji in vsebina poglavitnih sprememb na podlagi novele ZFPPIPP-C

Osrednji cilji in vsebina poglavitnih sprememb na podlagi novele ZFPPIPP-C so:

1. Povečanje učinkovitosti postopkov zaradi insolventnosti in z njimi povezanih izvršilnih postopkov. Za doseg tega cilja je bila ureditev v ZFPPIPP spremenjena ali dopolnjena:
 - 1.1. Glede pristojnosti sodišč:¹⁰
 - 51. člen ZFPPIPP je bil spremenjen tako, da je določena enotna stvarna pristojnost okrožnih sodišč za vse postopke zaradi insolventnosti (tudi za osebni stečaj zasebnika ali potrošnika in za stečaj zapuščine).
 - Novi, četrti odstavek 52. člena ZFPPIPP je določil generalno delegacijo krajevne pristojnosti na Višje sodišče v Ljubljani. V novem tretjem, odstavku 125. člena ZFPPIPP je bil določen rok, v katerem mora višje sodišče odločiti o pritožbi. O pritožbi proti sklepu o začetku postopka zaradi insolventnosti mora odločiti v 15 dneh, o drugi pritožbi pa v enem mesecu.
 - Z novim drugim odstavkom 53. člena ZFPPIPP je bil uveden institut sodniških pomočnikov, ki omogoča razbremenitev sodnikov pri enostavnejših procesnih dejanjih v postopkih zaradi insolventnosti.
 - 1.2. Zaradi pospešitve in racionalizacije postopka preizkusa terjatev v stečajnem postopku so bili spremenjeni 60., 61., 65., 68., 69., 296. in 392. člen ZFPPIPP.¹¹
 - 1.3. Zaradi racionalizacije poslovanja sodišč je z novim, 123.a členom ZFPPIPP določena obveznost vlaganja pisanj, ki jih vlagajo odvetniki, v elektronski obliki. Za upravitelje je obveznost vlaganja elektronskih pisanj že določena v četrtem odstavku 98. člena ZFPPIPP. Za obe skupini profesionalnih udeležencev (odvetnikov in upraviteljev) so bila določena tudi pravila o elektronskem vročanju v varni elektronski poštni predal.¹²
 - 1.4. Zaradi koncentracije unovčenja vsega premoženja v stečajnem postopku so bili spremenjeni 132., 279., 280., 281., 298., 304., 308., 325., 370. in 371. člen ZFPPIPP, dodan 444.a člen ZFPPIPP in razveljavljen 307. člen ZFPPIPP.¹³
 - 1.5. Zaradi pospešitve prodaje premoženja stečajnega dolžnika so bili spremenjeni 323., 341. in 346. člen ZFPPIPP.¹⁴

¹⁰ Te spremembe so obširneje razložene v razdelku 3.1.

¹¹ Te spremembe so obširneje razložene v razdelku 3.2.

¹² Te spremembe so obširneje razložene v razdelku 3.4.

¹³ Te spremembe so obširneje razložene v razdelkih 3.5. in 5.5.

¹⁴ Te spremembe so obširneje razložene v razdelku 5.6.

- 1.6. Zaradi učinkovitejšega nadzora nad insolventnim dolžnikom v postopku odpusta obveznosti so bili spremenjeni 383., 398., 399., 400. in 401. člen ZFPPIPP.¹⁵
2. Z novim, 199.a členom ZFPPIPP je bil urejen dodaten vidik usmeritve, po kateri, če podjetje postane insolventno, stopijo v ospredje interesi upnikov, ki postanejo nadrejeni interesom lastnikov. Gre za položaj, pri katerem družbeniki oziroma delničarji (lastniki) insolventne družbe niso izvedli povečanja osnovnega kapitala družbe z novimi vložki, čeprav bi bilo tako povečanje nujno za odpravo vzrokov kratkoročne in dolgoročne plačilne nesposobnosti družbe (2. točka prvega odstavka novega, 199.a člena v zvezi s 36. in 37. členom ZFPPIPP). Pri tem položaju daje novi, 199.a člen ZFPPIPP poslovodstvu družbe ali upniškemu odboru možnost, da sprejme ustrezen sklep o povečanju osnovnega kapitala insolventnega dolžnika z novimi denarnimi vložki, po katerem lahko nove delnice za denarne vložke vplačajo upniki družbe, sedanji delničarji ali tretje osebe (novi investitorji).¹⁶
 3. Z novimi členi 389.a do 389.d ZFPPIPP so bila določena pravna pravila, ki poštenemu podjetniku ali zasebniku, nad katerim je začel postopek osebnega stečaja, omogočajo nov zagon oziroma da znova začne poslovati kot podjetnik ali zasebnik ob ustreznem nadzoru upravitelja in sodišča.¹⁷
 4. Za zagotovitev ustrežnejših pravnih okvirov glede upraviteljev je bila ureditev v ZFPPIPP spremenjena oziroma dopolnjena tako:¹⁸
 - v novem oddelku 3.6.4. ZFPPIPP (novi členi 120.a do 120.p) so bila določena pravila o ustanovitvi in delovanju Zbornice upraviteljev in o disciplinski odgovornosti upraviteljev,
 - zaradi jasne razmejitev storitev, katerih stroški so vključeni v nagrado upravitelja, in storitev, ki se smejo plačati kot strošek stečajnega postopka, sta bila spremenjena 103. in 354. člen ZFPPIPP,
 - v zvezi z drugimi vprašanji, povezanimi s pravili o upraviteljih, so bili spremenjeni tudi 99., 106., 108., 109., 111., 112. in 116. člena ZFPPIPP.
 5. Zaradi pravne varnosti in predvidljivosti učinkov postopkov zaradi insolventnosti za posamezne vrste finančnih instrumentov:¹⁹
 - so bili dodani 24.a, 164.a in 264.a člen ZFPPIPP, s katerimi se določajo pravila o učinkih postopkov zaradi insolventnosti za izravnavo kvalificiranih finančnih pogodb, in
 - je bil spremenjen 263. člen ZFPPIPP tako, da se prepoved pobota terjatev, pridobljenih s cesijo, zoži samo na terjatve, pridobljene (cedirane) po začetku stečajnega postopka.

¹⁵ Te spremembe so obširneje razložene v razdelku 6.6.

¹⁶ Pravila o spremembi osnovnega kapitala zaradi finančnega prestrukturiranja v postopku prisilne poravnave so celovito obravnavana v razdelkih 4.5 do 4.8.

¹⁷ Ta pravila so obširneje obravnavana v razdelku 6.4.

¹⁸ Nova oziroma spremenjena pravila glede položaja in nagrade upraviteljev so obširneje razložena v razdelku 3.3.

¹⁹ Ta pravila so glede postopka prisilne poravnave obširneje razložena v razdelkih 2.3, 4.3 in 5.2.

1.2.3. Ustreznost ureditve v ZFPPIPP glede reševanja zdravih jeder

Pravna ureditev določenega področja je učinkovita v pomenu funkcionalnosti, če ustrezno upošteva značilnosti področja, ki ga ureja, in pravila (spoznanja) drugih strok. Položaj insolventnosti poslovnega subjekta je izvorno poslovnofinančni položaj. Zato moramo pri presoji ustreznosti (primernosti, funkcionalnosti) ureditve v ZFPPIPP ustrezno upoštevati spoznanja poslovnofinančne stroke. Na teh spoznanjih temelji tudi opredelitev finančnega prestrukturiranja v 15. členu ZFPPIPP.

Finančno prestrukturiranje je celota ukrepov, ki se izvedejo, da bi dolжник postal kratkoročno in dolgoročno plačilno sposoben. V 15. členu ZFPPIPP sta navedena najpogostejša **ukrepa finančnega prestrukturiranja**, ki sta lahko hkrati tudi vsebina dolžnikovega predloga prisilne poravnave:

1. zmanjšanje in odložitev zapadlosti dolžnikovih obveznosti,
2. pri kapitalski družbi: izvedba povečanja osnovnega kapitala z novimi stvarnimi vložki, katerih predmet so terjatve upnikov do dolžnika, ali z novimi denarnimi vložki.

Značilnosti ukrepa finančnega prestrukturiranja ima tudi vsak drug ukrep, izvedba katerega v skladu s pravili poslovnofinančne stroke omogoča odpravo vzrokov dolžnikove insolventnosti in zagotavlja, da dolжник postane kratkoročno in dolgoročno plačilno sposoben (3. točka 15. člena ZFPPIPP).

Splošno uveljavljeno spoznanje poslovnofinančne stroke je, da je treba, če družba postane insolventna, hitro ukrepati. Odlašanje z ustreznimi ukrepi zmanjšuje možnost uspešnega finančnega prestrukturiranja. Zato mora poslovodstvo v enem mesecu po nastanku insolventnosti izdelati poročilo o ukrepih finančnega prestrukturiranja (prvi odstavek 35. člena ZFPPIPP).

Odgovora na vprašanja, ali je (uspešno) finančno prestrukturiranje insolventne družbe (še) mogoče in kateri ukrepi so ustrezni, da bi družba znova postala kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobna, sta odvisna od trenutnega finančnega položaja družbe in vzrokov, zaradi katerih je postala insolventna. V zvezi s tem lahko nastanejo naslednji (osnovni) položaji:

1. V nekaterih primerih za zagotovitev ustreznega obratnega kapitala (torej za ustrezno dolgoročno financiranje kratkoročnih naložb) in s tem za odpravo vzrokov insolventnosti zadoščajo ukrepi, ki jih lahko samostojno izvede poslovodstvo (na primer prodaja poslovno nepotrebnega premoženja). Če s temi ukrepi ni mogoče znova zagotoviti kapitalske ustreznosti družbe (njene kratkoročne in dolgoročne plačilne sposobnosti), so najprimernejši dodatni dolgoročni viri financiranja dodatna vplačila lastnikov (družbenikov oziroma delničarjev) na podlagi ustreznega povečanja osnovnega kapitala. V teh primerih lahko družba (oziroma drug poslovni subjekt) izvede finančno prestrukturiranje zunaj postopka zaradi insolventnosti.
2. V drugih primerih lahko družba izvede finančno prestrukturiranje samo tako, da upniki privolijo v zmanjšanje oziroma odložitev zapadlosti svojih terjatev. V teh primerih mora družba opraviti finančno prestrukturiranje v postopku prisilne poravnave.
3. Namen finančnega prestrukturiranja je odprava vzrokov insolventnosti in zagotovitev pogojev, da bo družba znova postala kratkoročno in dolgoročno plačilno

spodobna. Izvajanje ukrepov finančnega prestrukturiranja insolventne družbe je smiselno samo, če je verjetno, da bo finančno prestrukturiranje uspešno, torej da bo družba znova postala kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobna. Če možnosti za uspešno finančno prestrukturiranje ni, je tako za upnike kot tudi za lastnike (družbenike oziroma delničarje) ugodnejše, da družba takoj neha poslovati in se nad njo začne stečajni postopek. Navadno namreč družba, ki je postala insolventna, posluje s tekočo izgubo, ki povečuje morebitno prezadolženost družbe in s tem zmanjšuje delež poplačila terjatev upnikov. Namen kratkega roka za vložitev predloga za začetek stečajnega postopka je (v skladu s spoznanji poslovnofinančne stroke) zagotoviti, da se v primerih, ko finančno prestrukturiranje družbe ni mogoče, čim prej začne stečajni postopek in s tem dosežejo najoptimalnejši pogoji za poplačilo upnikov, saj nadaljnje poslovanje subjekta, ki posluje s tekočo izgubo, nujno zmanjšuje obseg premoženja, iz katerega se lahko poplačajo upniki. To hkrati omogoča tudi ustrezno zaščito delavcev, ki jim insolventni dolжник pogosto v zadnjih mesecih pred začetkom stečaja ni sposoben izplačevati (niti minimalnih) plač, saj delavci z začetkom stečaja pridobijo možnost, da jim te plače za zadnje tri mesece (in odpravnino) izplača Jamstveni in preživitinski sklad Republike Slovenije ter da v prihodnje prejemajo ustrezna nadomestila za primer brezposelnosti. Zato mora sodišče, če začetek stečajnega postopka predlaga dolжник (insolventna družba), sklep o začetku stečaja izdati v treh delovnih dneh po prejemu predloga (prvi odstavek 241. člena ZFPPIPP).

Pri prvem in drugem položaju družba (gospodarski subjekt) nadaljuje svoje poslovanje. Mogoče je tudi, da mora zaradi (uspešnega) finančnega prestrukturiranja opustiti nerentabilne dele poslovanja, torej tiste dele, v katerih posluje z izgubo, da bi ohranila preostale, rentabilne dele svojega poslovanja.

Čeprav stečajni postopek (tretji položaj) praviloma povzroči, da družba preneha poslovati, tudi v stečajnem postopku obstajajo možnosti, da se ohrani rentabilni del poslovanja insolventnega dolžnika, z institutom, ki ju (že) ureja ZFPPIPP, in sicer:

- z nadaljevanjem poslovanja v skladu s 317. členom ZFPPIPP in
- s prodajo premoženja, ki je poslovna celota po 343. členu ZFPPIPP.

Tudi po začetku stečajnega postopka lahko sodišče na predlog upravitelja (in v soglasju z upniškim odborom) dovoli nadaljevanje poslovanja stečajnega dolžnika, če bo z nadaljevanjem poslovanja mogoče doseči ugodnejše pogoje za prodajo premoženja stečajnega dolžnika, ki se uporablja pri tem poslovanju, kot poslovne celote (peti odstavek 317. člena ZFPPIPP). V takem primeru upravitelj delavcem, ki so potrebni za nadaljevanje poslovanja, ne odpove delovnega razmerja.

Analiza pokaže, da pri nobenem od mogočih položajev v zvezi z insolventnostjo dodatna pravila za ohranitev rentabilnih delov poslovanja (»zdravih jeder«) niso potrebna, saj uresničitev tega namena sistemsko skladno, v skladu z načeli sodobnih insolvenčnih ureditev in ob ustreznem upoštevanju pravil poslovnofinančne stroke omogoča že sedanja ureditev v ZFPPIPP.